

Fractie DDO
T.a.v. Frank Duijs

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
16 mei 2023	5160737	Machtild Linssen	0654336253
Onderwerp			Aantal bijlagen
Artikel 41 vragen van raadslid Frank Duijs over project Duurzame Polder			Geen

Geachte heer Duijs,

Hierbij beantwoorden wij uw vragen dd 17 april jl. We hebben uw brief integraal overgenomen en onze antwoorden op alle 16 vragen daarin zeegroen gekleurd.

De NRD vormt een belangrijk onderdeel in het MER proces, namelijk een technisch toetsingskader waar de MER op wordt gebaseerd. Recent zijn door beide colleges in de bestuursovereenkomst, de zienswijzen verwerkt. Dit is gebeurd met behulp van een ambivalente zienswijzennota, die mede door Witteveen en Bos is tot stand gekomen. Dit heeft tot slechts enkele aanpassingen van de NRD geleid. De daaruit volgende definitieve NRD, blijft ongeschikt om als toetsingsleidraad voor de MER te dienen. De gemeenteraad is niet betrokken geweest bij deze exercitie. Door Witteveen en Bos wordt momenteel zelfstandig gewerkt aan een blauwdruk voor de MER. Daarbij worden diverse deskundigen en specialisten benaderd. Daarmee ontstaat een situatie waarin de definitieve NRD wordt overgenomen door de extern ontwikkelde blauwdruk.

1. Wat is de reden om de gemeenteraad niet te betrekken bij deze exercitie en hoe voorziet het college de blauwdruk te kunnen hanteren voor de MER terwijl het verplichte brondocument (de NRD) hier niet in voorziet?

De NRD is het startdocument van de m.e.r.-procedure voor de Duurzame Polder. In de NRD staat wat wordt onderzocht in het MER (reikwijdte) en op welke manier (detailniveau). Op de wettelijk voorgeschreven manier is inspraak geboden op de NRD in de vorm van zienswijzen. Van een (andere) blauwdruk voor het MER is geen sprake; de NRD is leidend voor wat en hoe er wordt onderzocht. Uiteraard worden er wel vervolgstappen gezet en soms informele

tussentijdse resultaten (zoals de Quickscan) geleverd op weg naar het definitief MER. Dat de NRD en de zienswijzennota door het college worden vastgesteld volgt uit de bestuursovereenkomst.

Op 7 juli 2022 heeft de gemeenteraad besloten om geen wensen en bedenkingen te hebben op de NRD en de procesaanpak voor het project Duurzame Polder. In die procesaanpak is ook de betrokkenheid van de gemeenteraad beschreven. In het raadsvoorstel staat:

"In het geschetste proces betrekken we zoals beschreven bij elke stap de twee betrokken raden (Oss en 's-Hertogenbosch). Dit is ook in het schema gevisualiseerd. Daarnaast zullen we de raden gedurende het proces ook geregeld informeren via informatiebijeenkomsten en raadsinformatiebrieven."

Specifiek voor de betrokkenheid van de raden zijn de volgende momenten gemarkeerd:

- Informeren over concept NRD
- Informeren over Tussenrapportage en consulteren varianten
- Besluit op Voorkeursalternatief

Tijdens de opiniërende bijeenkomsten is duidelijk geworden dat er vier concrete kaders zijn gesteld door de gemeenteraad tot 2030. Naast het doel om te voorzien in opwekking van 5,14 Pj met windturbines in de duurzame polder, betreft dat het behoud van 2000 meter afstand tot de bebouwde kom, een geluidsnorm van 42 Db Lden voor gebouwen (met als direct gevolg een afstand tot gebouwen te hanteren die afhankelijk is van het type windturbine) en voor 1 jan 2025 de vergunningsaanvraag gerealiseerd. In het functioneren van de projectgroep wordt daar echter weinig rekening mee gehouden. Zo zijn inmiddels 24 varianten uitgewerkt waarvan meer dan de helft zich binnen de 2000 meter bevinden en wordt o.a. in de Quickscan gerekend met 45 en 47 Db Lden, omdat met de huidige norm (42 Db Lden) geen enkele windturbine geplaatst kan worden.

2.Los van het toezicht op de beheersing van de inzet van de projectgroep ook om daarmee onnodige en hoge kosten te voorkomen, vraagt DDO zich af waarom de gemeenteraad niet veel eerder is geconsulteerd in dit traject omdat de kaders de uitvoering van het project kennelijk onmogelijk maken.

Op dit moment zien wij nog geen aanleiding om de bestuurlijke kaders ter discussie te stellen. Dat geldt noch voor de 0,514 PJ, noch voor de streefnorm van 42 Db Lden, noch voor de 2 km-grens. Er moet worden aangestuurd op varianten voor de m.e.r.-procedure die de volle breedte van het speelveld beslaan. Dat is nodig om na de zomer, naar een goed onderbouwd voorkeursalternatief te kunnen toewerken. Een goede onderbouwing is nodig om op basis van dat voorkeursalternatief een vergunning te kunnen afgeven die 'Raad van State-proof' is.

Voor alle duidelijkheid: het MER-bureau brengt alleen de milieueffecten in beeld. Het MER-bureau maakt geen keuzes. Dat doet de politiek, nadat met de belangenorganisaties, wetende wat de milieueffecten van varianten zijn, naar een gedragen concept voorkeursalternatief is toegewerkt.

DDO heeft, vanwege het achterwege blijven van antwoorden in dit dossier, uitgebreid technische vragen moeten stellen. Helaas zijn de antwoorden, niet binnen gekomen voor de opiniërende bespreking van 13 april 2023, ondanks het verzoek daartoe.

Vanwege het consequent niet aanleveren van de verslagen van de stuurgroep, kan die stuurgroep als entiteit niet worden meegenomen in deze reeks vragen. Die vragen volgen na de behandeling van deze art 41 vragen en antwoorden. Tijdens de opiniërende bijeenkomsten is duidelijk geworden dat de status quo vele vragen open laat.

Onderstaand treft u de belangrijkste vragen daarover aan:

Tijdens de opiniërende bijeenkomsten is duidelijk geworden dat er vier concrete kaders zijn gesteld door de gemeenteraad (voor de RES tot 2030), waarvan de laatste in 2021 tot stand kwam: 1 Naast het doel om te voorzien in opwekking van 0,514 PJ met windturbines in de duurzame polder, betreft dat 2. het behoud van 2000 meter afstand tot de bebouwde kom, 3. een geluidsnorm van 42 dB Lden voor gebouwen (met als direct gevolg een afstand tot gebouwen te hanteren die afhankelijk is van het type windturbine) en 4. voor 1 jan 2025 de vergunningsaanvraag gerealiseerd. Het werd duidelijk dat onder deze randvoorwaarden het project niet te realiseren is, met name vanwege de 42 dB Lden norm.

3. Op welke manier wordt de vinger aan de pols gehouden, indien de kaders van de gemeenteraad het doel in de weg staan? En meer concreet: waarom is er vanaf 2021 niet geanticipeerd in de gemeenteraad op de aanpassing van kaders of beëindigen van de kostbare projectgroep, omdat het project immers anders niet haalbaar is?

De Quick Scan die op de eerste ontwerpschetsen is losgelaten is nog pril. Pas in Q1 2023 zijn we geconfronteerd met mogelijk onwerkbaar kaders. Zoals hierboven aangegeven, is nu nog niet het moment om de kaders ter discussie te stellen.

In het functioneren van de projectgroep wordt weinig rekening gehouden met de kaders. Zo zijn inmiddels 24 varianten uitgewerkt waarvan meer dan de helft zich binnen de 2000 meter van de bebouwde kom bevinden en wordt o.a. in de Quickscan gerekend met 45 en 47 dB Lden, omdat met de huidige norm (42 DB Lden) geen enkele windturbine geplaatst kan worden en is een kostbare MER absoluut zinloos.

De projectgroep is zich zeer bewust van de kaders, maar heeft ook de opdracht om een correcte m.e.r.-procedure uit te voeren en toe te werken naar een voorkeursalternatief dat uitvoerbaar en financieel haalbaar is.

4. Op welke manier wordt de projectgroep aangestuurd, om te voorkomen dat buiten de kaders wordt gewerkt en ook onnodige en kostbare inzet wordt gepleegd? Welke taak heeft de stuurgroep daarin en hoe wordt er gerapporteerd naar het college en de gemeenteraad?

De stuurgroep vergadert circa 4 keer per jaar. Wethouder Jacco Peter Hooiveld is lid van de stuurgroep. De stuurgroep houdt er toezicht op dat het proces wordt gevolgd dat met de raden overeen is gekomen.

Om de windturbines te kunnen plaatsen blijkt mitigatie vaak noodzakelijk. Er van uitgaande dat hier kunstmatige manipulatie van de windturbines wordt bedoeld vanwege extreme omstandigheden, is extra zorg noodzakelijk. Dat betekent dat dit waarschijnlijk contractueel moet worden verankerd. Daarbij is het van belang om te waarborgen dat de inwoners daar invloed op kunnen uitoefenen, er objectief toezicht op mogelijk is en handhaving kan worden verzekerd.

5. Hoe wordt dat bereikt?

Voor zover hier wordt bedoeld op 'mitigatie' in relatie tot het voorkomen van onaanvaardbare hinder vanwege slagschaduw en met name geluid is van belang dat dergelijke onderwerpen in de uiteindelijke toestemming voor het windpark (bestemmingsplan, omgevingsplan, omgevingsvergunning, etc.) worden gereguleerd. Er worden concrete normen gesteld, bijvoorbeeld voor de maximaal toelaatbare geluidbelasting of toegestane slagschaduw, die op deze manier publiekrechtelijk worden geborgd en handhaafbaar zijn.

Er zijn verschillende fora die er echt toe doen in de duurzame polder. Zo is er een stuurgroep, een projectgroep, een klankbordgroep en verschillende wijk- en dorpsraden. Daarnaast zijn vele stakeholders, is er een collectief van ondernemers, vele zelfstandige ondernemers en zijn er verschillende actiegroepen. Zij zijn allen van belang voor het proces, afhankelijk van het proces en regelmatig van doorslaggevende betekenis voor de continuïteit van het proces. Het lijkt er niet op dat hier structurele verbanden voor bestaan en ook afstemming over de belangen en anticiperen op ontwikkelingen die de continuïteit in gevaar kunnen brengen, lijken niet structureel geborgd. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij het laagvlieggebied en de waterkwaliteit voor de waterwinningen en gebruik van agrarisch gebied. Daarnaast wordt het gebruik van de fora stelselmatig niet benut. Zo wordt de klankbordgroep bijvoorbeeld nagenoeg niet betrokken bij de taak waar zij voor zijn aangesteld: het proces en de

afstemming daarin met de projectgroep. Bijvoorbeeld de buitengewoon slecht verlopen excursie en webinar is niet besproken met hen. Daar komt bij dat hierdoor de lage acceptatie door of vanuit de gemeenschap nog verder zal dalen.

Bij de behandeling van onderwerpen uit duurzame polder, ontbreekt ook bijna structureel de visie. Die visie vanuit die fora is vaak wel zeer relevant, maar blijkt nimmer uit de aangeleverde gegevens. De continuïteit van het proces begeeft zich daardoor in dezelfde situatie als hierboven werd bedoeld met de 42 DB norm bij vraag 2. Juist daarin is het van zeer groot belang om vroegtijdig de gemeenteraad te betrekken. N.B. Tijdens de opiniërende bijeenkomsten heeft de wethouder verbetering toegezegd.

6. Op welke manier wordt het gemis aan structurele verbanden, de beheersing van de onderwerpen die daarin worden opgenomen en de ontwikkeling van een visie vanaf nu georganiseerd?

De kern van het proces met ontwerpend onderzoek naar een voorkeursalternatief ligt in de ateliers met de belangenorganisaties. Doel van de ateliers is de diverse belangenorganisaties met elkaar in gesprek te laten gaan en samen te zoeken naar manieren om de diverse belangen te combineren.

7. Op welke manier worden de onderwerpen georganiseerd die de continuïteit van het proces kunnen bedreigen, zoals het laagvlieggebied en de waterwinning/veiligheid (zie ook vraag 2)?

In het MER wordt rekening gehouden met de effecten op het laagvlieggebied van defensie. Het aspect 'Effect op laagvlieggebied' is onderdeel van de NRD en straks ook van het MER. Hierover wordt uiteraard ook afgestemd met Defensie, het ministerie van EZK en de provincie (beide partij bij de Bestuursovereenkomst) zijn hierover met Defensie in gesprek. Ook als zienswijze op de NRD is aandacht gevraagd voor het belang van waterwinning in het gebied. De effecten op water, waaronder ook drinkwaterwingebieden worden beschreven in het MER. Naast het wettelijk advies van bijvoorbeeld het waterschap worden waar nodig ook andere stakeholders betrokken bij de voorbereiding van het MER en de vervolgbesluiten.

8. Welke integrale rol neemt de stuurgroep daarin voor haar rekening en welke takenpakket en bevoegdheden, heeft zij van origine toebedeeld gekregen?

Zoals in de bestuursovereenkomst staat vormen de wethouders van Oss en Den Bosch en de gedeputeerde samen de stuurgroep en stuurt de stuurgroep de projectmanager aan. Samen met het projectteam voert de projectmanager het project uit.

9. Wilt u aangeven welke budget er is toegekend voor de projectgroep, in hoeverre dat reeds is uitgeput en welke kosten en uitgaven er zijn gemoeid met de (verloren) excursies en webinar? Tijdens de opiniërende avond op 13 april is door een van de burgerleden, Ir. J. van der Worp, aangegeven en onderbouwd dat vele factoren van grote invloed zijn op de haalbaarheid van het project. Daar kwamen nog procesmatige onderwerpen bij die als zwaarwegend werden beoordeeld. Het betreft hier doorslaggevende factoren die volledig afbreuk kunnen doen aan het proces. Deze factoren, maar ook andere factoren van invloed die na 6 jaar voortschrijdend inzicht duidelijk zijn geworden, verdienen de aandacht van de projectgroep, in dit geval Witteveen en Bos.

Het budget geraamd voor de werkzaamheden tot en met vergunningverlening beslaat € 4,25 miljoen. Daarvan is tot nu toe 1,25 miljoen uitgegeven. Het grootste deel van het budget is voor de bemensing van de projectorganisatie en het inschakelen van ontwerp- en onderzoeksbureaus.

De kosten voor het gezondheidswebinar waren € 9.500, voor de windexcursie (4x met de bus op en neer vanuit Oss en Den Bosch) € 2.800.

10. Op welke manier gaat de projectgroep dit geheel organiseren en verdisconteren in de blauwdruk en hoe ziet de stuurgroep toe dat dit objectief gebeurt? Heeft het college, de stuurgroep, de projectgroep of Witteveen en Bos behoefte aan een bijdrage vanuit materie deskundigen uit de fracties?

Op 6 april heeft een gesprek onder technische deskundigen plaats gevonden tussen een deskundige uit uw fractie en Witteveen en Bos over de bevindingen van uw deskundige. Witteveen en Bos neemt de relevante aspecten mee in de m.e.r.-procedure.

In het Collegevoorstel Zienswijzennota (en vervolgens identiek besluit) worden besluiten genomen over belangrijke onderdelen van de duurzame polder en daarmee tevens de NRD definitief vastgesteld. Het geaccordeerde raadsvoorstel van 7 juli 2022 waarin de gemeenteraad wordt gegarandeerd dat zij betrokken zal worden bij de besluiten rondom duurzame polder, lijkt hier niet te zijn gevolgd. Het 2e punt uit het collegevoorstel mist ook dat doel (informereren in plaats van betrekken). Uit de communicatie met de projectgroep en de wethouder wordt ook een behandeling van de zienswijze-notitie i.r.t. de NRD in de gemeenteraad bevestigd in het eerste kwartaal van 2023.

11. Waarom is dit niet gebeurd?

Het college heeft de werkwijze gevolgd volgens het raadsbesluit van 7 juli 2022. Zie ook het antwoord op vraag 1. Tevens verwijzen wij naar Bijlage 2 – Plan van aanpak Duurzame Polder bij dat raadsbesluit waar is aangegeven dat de NRD ter besluitvorming in de Osse gemeenteraad wordt gebracht, hetgeen ook is gebeurd met het raadsbesluit van 7 juli 2022 (gemeenteraad had geen wensen en bedenkingen). De zienswijzen hebben vervolgens op onderdelen gezorgd voor aanvullingen van de onderzoeksaanpak. Het college had voorafgaand aan de besluitvorming in de gemeenteraad al op 31 mei 2022 met de NRD ingestemd.

Ten behoeve van de behandeling van de zienswijzennota heeft Witteveen en Bos een aanzienlijke bijdrage geleverd in de beoordeling van de zienswijzen en de verwerking daarvan. Ongeveer 95% van de zienswijzen is weggeschreven, onder vermelding dat het in de MER is opgenomen. Dit terwijl er nog geen MER is, geen blauwdruk voor de MER en ook geen integraal afwegingskader.

Daarnaast voorziet Witteveen en Bos in de realisatie van een blauwdruk voor de MER, tezamen met specialisten en deskundigen. Dit komt voort uit het gegeven dat de NRD (ook na de verwerking van de zienswijzen) onvoldoende inhoud biedt voor een blauwdruk/toetsingskader/afwegingskader t.b.v. de MER. Abusievelijk ging de wethouder tijdens de bijeenkomst op 13 april ervan uit dat de MER ook was bedoeld om de realiseerbare/te realiseren capaciteit aan opwek te onderzoeken evenals het aantal windturbines. In het Besluit B&W 7 maart 2023 heeft het college ervoor gekozen om de zienswijzen en adviezen in samenspraak met het 'MER bureau' te beschouwen. Het MER bureau dat hier wordt bedoeld blijkt Witteveen en Bos te zijn. Het college beoogt om samen met de omgeving een 'afwegingskader' op te stellen voor de ontwerpvarianten. Daarnaast blijkt hier een afwegingskader te ontstaan dat ten dienste staat van het MER-bureau en ook grotendeels door henzelf is ontwikkeld. De slager schrijft hier de keuringsnormen voor zijn eigen vlees, zo lijkt het.

12. Op welke manieren borgt de projectgroep de zorgvuldigheidseisen en ziet zij daarop toe? Hoe verantwoord zij dat actief naar de stuurgroep, college en gemeenteraad?

Witteveen en Bos heeft opdracht gekregen om op basis van de NRD en de aanvullingen naar aanleiding van sommige zienswijzen, een milieueffectrapport op te stellen. Van vier of vijf varianten uit het ontwerpend onderzoek zullen de milieueffecten in beeld worden gebracht. Na de zomer, via ateliers met belangenorganisaties, zal worden toegewerkt naar een voorkeursalternatief, waarbij rekening wordt gehouden met de milieueffecten, maar ook met andere aspecten. Voor Oss is daarvoor in elk geval meegegeven: duurzame opwek, primair

agrarisch gebied en (praktische en financiële) haalbaarheid. Het voorkeursalternatief wordt aan het einde van het jaar, met alle achterliggende argumenten, ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Niet het MER-bureau kiest, de politiek kiest straks, op basis van het voorkeursalternatief dat samen met belangenorganisaties is gemaakt.

13. Wat is het oordeel van de wethouder over bovengenoemde situatie?

Zoals het antwoord op vraag 12 aangeeft, verloopt het proces zorgvuldig en zoals afgesproken met de raad.

14. Ook hier dringt de vraag zich op waarom de gemeenteraad niet vooraf wordt betrokken bij dit soort besluiten(reeks)? De huidige situatie brengt met zich mee dat er serieuze bedenkingen ontstaan over de haalbaarheid van dit project.

Zoals afgesproken heeft de raad na de eerste fase van het ontwerpend onderzoek een Tussenrapport ontvangen en de gelegenheid gekregen om input mee te geven voor het vervolg. Zoals in het antwoord van vraag 2 staat, maken Tussenrapport en bijbehorende Quick Scan duidelijk dat het geen eenvoudige opgave is om binnen de kaders van de raad tot een voorkeursalternatief te komen. Mogelijk moeten we op een of meer kaders terug komen. Maar daarvoor is het nu nog te vroeg.

15. Is de wethouder van plan om een plan B te gaan ontwikkelen om de Osse doelstelling van 0,514 PJ, CO₂ vrije energie opwekking te halen? De verslagen van de stuurgroep duurzame polder zijn niet beschikbaar op internet maar ook niet ter inzage met de voor raadsleden beschikbare middelen. De verslagen zijn toegezegd door de wethouder op 2 februari 2023 en door de voorzitter van de stuurgroep op 5 april 2023 bevestigd te leveren. Tijdens de bijeenkomst op 13 april waren de verslagen niet beschikbaar. Tot op heden is er niets ontvangen.

Wethouder is niet van plan om plan B te gaan ontwikkelen.

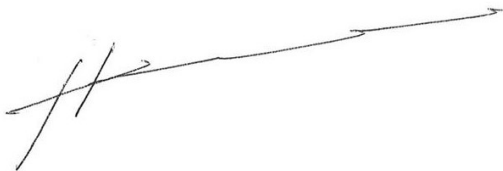
Inmiddels staan de verslagen van de stuurgroep op de website van het project.

16. Zijn er van de stuurgroep vergaderingen verslagen gemaakt, zo nee waarom niet en zo ja waarom worden de verslagen niet onmiddellijk beschikbaar gesteld?

Ja er zijn verslagen gemaakt en deze staan inmiddels op de website.

Met vriendelijke groet,

namens Burgemeester en wethouders van Oss,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'H' followed by a long horizontal stroke that ends in a small upward hook.

Ing. J.P.J. Hooiveld

wethouder Energietransitie c.a.